

JÄRVAKANDI KLAASIMUUSEUMI ARENGUKAVA 2023-2027

1. OLEMUS

Järvakandi Klaasimuuseum (edaspidi JKM) kogub, säilitab, uurib ja tutvustab klaasi ajalugu Eestis. Väärtustab Järvakandi klaasitööstuste ja Järvakandi alevi ajalugu.

2. TULEVIKUNÄGEMUS

JKM on:

- 1) peamine Eesti klaasiajaloolise ainese koguja ja mõtestaja ning selle vahendaja avalikkusele;
- 2) üle Eesti tuntud ja hinnatud kultuuriturismi sihtkoht.

3. VÄÄRTUSED

- 1) ainulaadsus – klaasiajalooaga sügavuti tegelev teemamuuseum Eestis. Muuseumil on ainulaadne klaasikogu, mille abil tutvustatakse klaasiajalugu;
 - 2) pühendumus - töötajad on erialaselt pühendunud;
 - 3) kompetentsus – erialane asjatundlikkus tagab muuseumi tegevuse usaldusvärsuse;
 - 4) uuenduslikkus - uute tehniliste lahenduste kasutamine igapäevases töös;
- Külastajatele pakutakse muuseumi kogudel põhineva püsinäituse, vahetatavate näituste ja erinevate giidi- ja õppeprogrammide vahendusel ainulaadseid teadmisi klaasist ja selle valmistamise ajaloost. Külastajatel on ainulaadne võimalus jälgida muuseumi klaasikojas kuuma klaasi käsitlemist ja erinevate esemete valmimist meistrite käe all. Klaasimuuseumi külastajateks on välis- ja siseturistid, grupid ja üksikkülastajad, samuti üldhariduskoolide õpilased, kellele on suunatud muuseumi haridusprogrammid.

4. STRATEEGILISED EESMÄRGID JA VÕTMETEGEVUSED

- 1) rahulolev külastaja;
- 2) täienev ja avalikkusele kättesaadav muuseumikogu;
- 3) Klaasimuuseum on avalikkusele tuntud sihtkoht.

Eesmärk 1. Rahuolev külastaja

Indikaatorid:

- muuseumi ekspositsioon ning giidi- ja õppeprogrammid on populaarsed ja huvipakkuvad;
- õppeprogramme on neli ja neid külastab 350 üldhariduskoolide õpilast aastas (100 inimest covid-19 tingimustes);
- muuseumit külastab kokku 2500 inimest aastas (2000 inimest covid-19 järelmõjude tingimustes);
- esinduslik näitus vahetatavate näituste saalis;
- muuseumikeskkond on külastajasõbralik ja arenev, ruumiprogramm on külastajate teenindamiseks optimaalne.

Võtmetegevused:

- iga-aastane ekspositsiooni ettevalmistamine hooajaks;
- külastajate kompetentne teenindamine;
- giidi- ja õppeprogrammide täiendamine;
- vahetatava näituse loomine (3-4 aasta tagant);
- koostöö klaasistuudioga gruppide vastuvõtul;
- külastuskeskkonna arendamine:
 - a) näitusemaja abiruumide rajamine (sansõlm) ning hoone üldrenoveerimisprojekt (soojustus, küttesüsteem, tugiruumid);
 - b) vana maja (tugiruum, küttesüsteemi projekt, remondid jm);
 - c) õueala (püsinäitus, remondid).

Eesmärk 2. Täienev ja avalikkusele kättesaadav muuseumikogu

Indikaatorid

- kogumistöö on järjepidev;
- asjakohane kogu annab ainevallast hea ülevaate;
- muuseumikogu on avalikkusele kättesaadav, hoidlat, käsiraamatukogu, MuIS-i ja FB näituseid külastavate inimeste kogemus on positiivne;
- MuIS-is on lisandunud aastas 400 museaali kirjeldus ja digikujutis;
- näitustel on eksponeeritud 500 museaali; (uuendatud külastuskeskkonnaga näitusemaja ettevalmistuse korral +550 museaali);
- kõik museaalid on paigutatud renoveeritud hoidlaise;
- näitustele on välja toodud 25-30 uut eset aastas (asendus);
- toimub 3-4 välitööd aastas.

Võtmetegevused:

- esemelise, suulise ja kirjaliku materjali/pärandi kogumine, saadud ainesega seonduva info läbitöötamine, esemete ja koostatud materjalide museaalidena arvelevõtt riiklikus infosüsteemis MuIS (sh kirjelduse ja digikujutise loomine);
- muuseumi käsiraamatukogu täiendamine teatmeteoste, kataloogide ja infomaterjalidega;
- püsiekspositsiooni osaline uuendamine;
- välitööde korraldamine;
- uute hoidlapindade ettevalmistamine säilitustingimuste parandamiseks;
- uue hoidla sisustuse planeerimine ja hankimine;
- arvelevõtmata esemete ning museaalide puhastamine ja paigutamine uude hoidlasse.

Eesmärk 3. Klaasimuuseum on avalikkusele tuntud sihtkoht

Indikaatorid

- muuseumi tegevuse turundamise aluseks on turunduskava;
- turunduskava koostamisel ja omatulu planeerimisel on arvestatud püsivalt muutuva väliskeskkonna mõjuga külastatavusele (näiteks covid-19 järelmõjudest tulenevad liikumis- ja käitumismudelite muutused).

Võtmetegevused:

- teavituskampaaniad sihtrühmadele 2-3tk aastas;
- artiklid või pressiteated 1-2tk aastas;
- muuseumi turunduskava järgimine.

5. TULEVIKUNÄGEMUS 2027

Tehtud töö ja investeeringute tulemusena on Järvakandi Klaasimuuseumi ruumiprogramm optimaalne museaalide pikaajaliseks säilitamiseks alevi teenindusmajas Pargi tn 1. Muuseumil on avahoidlad, kus museaalid on külastajatele vaadeldavad ning võimalik on läbi viia tutvustavaid programme.

Ettevalmistamisel on muuseumikompleksi (1. Mai 2a) ruumiprogrammi arendamine külastajate paremaks teenindamiseks. Uuendatud näitusemajas on tulevikus võimalik lisaks 150 museaali väljapanek ja põhiekspositsiooni täiendusena omakorda rohkem kui 400 museaali väljapanek. Klaasiajaloo süstemaatiline kogumine ja käsitlemine on aluseks muuseumi tuntuse ja populaarsuse kasvule Eestis. Selle tulemusena on Järvakandi Klaasimuuseum järjest tuntum kultuuriturismi sihtkoht. Kaasa aitab sihipärane turundustegevus ja koostöö kohalike turismiala ettevõtjatega. Muuseumikogu järjepideva täienemise tulemusena on võimalik jätkuvalt arendada giidi- ja õppeprogramme ning näitustegevust ja võita sellega üha enam üldhariduskoolide ja turismifirmade usaldust koostööpartnerina.

Klaasimuuseum aitab inimestel jõuda Eesti ja Järvakandi klaasiajaloo läteteni avardades sellega külastajate mõttemaailma ja ajalookäsitlust tervikuna.

6. HETKEOLUKORRA ANALÜÜS

6.1. Organisatsiooni tugevused

- ainulaadsus Eestis – museoloogiline töö klaasiainesega;
- intensiivsus muuseumikogu loomisel ja arendamisel – muuseum on järjest atraktiivsem külastajale;
- organisatsiooni paindlikkus – kiirus otsustustes, tegudes ja juhtimises üldiselt. Võimalus asju näha teiste vaatenurkade alt võrreldes pikaajalise kogemusega mäluasutustega. Samas on juhtjooneks muuseumitele omane traditsiooniline konservatiivsus ja alalhoidlikkus;
- ideed kitsaskohtade lahendamisel ja arengusuundade määratlemisel on alus uute algatuste elluviimiseks tulevikus;
- kogemustega töötajad – heal tasemel näitusetevetus ja haridusprogrammide läbiviimine ning hea arengupotentsiaal;
- kogude nähtavus MuIS-s – kogude kajastamine muuseumide infosüsteemis;
- klaasitöötlemise näitamine – töötav klaasistudio praktiseerib traditsioonilist klaasi käsitsi valmistamist ning sellel tegevusel on oluline ja ainulaadne hariduslik mõõde. Studio on muuseumi osana külastajatele huvipakkuv.

6.2. Organisatsiooni arenguvajadused

Muuseumi ruumiprogrammi väljaarendamine annab uusi paremaid võimalusi külastajate teenindamiseks ja museaalide pikaajaliseks säilitamiseks.

Lahendused:

- hoidlate renoveerimine koos tugiruumide väljaarendamisega alevi teenindusmajas parandab hoiutingimusi, suurendab kogumistöö kiirust ja kvaliteeti ning külastajatel on võimalus tutvuda kogudega vahetult muuseumi hoidlas;
- ruumide vahetus klaasistudioga ja näitusemaja renoveerimine annavad võimaluse arendada näitusetevetust ja tuua näitusemaja püsiekspositsioonis vaatajateni lisaks olemasolevatele 550 täiendavat museaali;
- vana maja tugiruumide arendamine parandab külastajate jaoks teenuse kvaliteeti ja töötajate töötingimusi;
- ekspositsioonivälise tugiruumi rajamine näitusemaja näitusesaali kõrval suurendab näitusetevetuse kvaliteedi tõusu kaudu külastajate rahulolu, parandab töötajate töö efektiivsust ning tagab museaalide käitlemisel ja transpordil maksimaalse ohutuse
- soojustamine koos küttesüsteemide ja tugiruumide (sh näitusemaja garderoob ja san.sõlm) väljaehitusega tõstab näitusetevetuse kvaliteetivõimalust uuele tasemele, museaalidele on tagatud stabiilne sisekliima ja külastajatele sobiv näitusekeskkond (vana maja ja näitusemaja);
- ruumide arendamine ja optimeerimine olemasolevates tingimustes annab kokkuhoiu tööjõukuludes, tõstab külastajate teenindamise taset, tagab museaalide käitlemisel maksimaalse ohutuse ning kokkuvõttes saavutatakse sellega muuseumitehnoloogiste protsesside hea sidusus.

6.3. Väliskeskkonnast tulenevad võimalused

- elukeskkonna paranemine ja erinevate teenuste osutamine Järvakandis on meie piirkonda külastavale turistile meeldiva kogemuse saamise aluseks;
- elanikkonna vaba aja suurenemine ja puhkeaja kasvav kasutamine kultuuri- ja loodusturismi valdkonnas annab eelduse muuseumile stabiilseks arenguks;
- külastuste tulemusena klaasimuuseumi tuntuse suurenemine ning vastava info levimine uutele inimestele (inimeselt inimesele) on külastatavuse suurenemise aluseks;
- riiklikul tasandil püsiva eelarvetoe saavutamine;
- geograafilisest asukohast tulenevad võimalused:
 - valla tasandil – asukoht ühes Eesti miljööväärtuslikeimas Järvakandi alevis. Koostöö toitlustus- ja majutusasutustega

- maakonna tasandil – JKM kui üks Raplamaa ja lähipiirkonna vähestest kultuuriturismi sihtkohtadest. Koostöövõimalused lähedal asuvate sõsar- ja turismiettevõtetega. Haridus- ja kultuuriturismi sidumine loodusturismiga
- riigi tasandil – soodne asukoht Tallinna ja suvepealinna Pärnu vahel
- maailma tasandil – lähinaabrid Läti, Soome ja Venemaa ning sealsed suured linnad Riia, Helsingi ja Peterburg.

6.4. Väliskeskkonnast tulenevad ohud

- majandusliku olukorra halvenemine vabariigis, kultuuri alarahastamine
- muuseumispetsialistide vähesus piirkonnas
- kaugus sadamatest ja lennujaamadest, eemal linnadest ning suuremaid keskustest – koostöö klientidega ja suhtlemine vajalike asutustega on raskendatud
- pandeemiad ja välispoliitilised mõjud (küllastajate vähenemine)

6.5. Peamised saavutused

- muuseumi asutamine 2000 a.;
- Järvakandi ajaloonurga kultuuripärandi arvamine muuseumi fondi 2000 a. Muuseumile fondihoidla jaoks ruumide eraldamine alevi teenindusmaja III korrusel;
- peahoone püstitamise ja sinna ehitatud ekspositsiooni avamine 2002 a.;
- muuseumi elule aitamine 2002-2004, üks töötaja;
- muuseumi arengule suunamine 2004, kaks töötajat;
- muuseumikompleksi I järgu valmimine 2006. Tingimuste loomine muuseumi esimese käsitöökoja (klaasistuudio) käivitamiseks. Haridusprogrammide loomine, kolm töötajat;
- muuseumi kogu intensiivne arendamine (sh mälestuste korje tulemusena) võimaldab näitusemajas uue laiendatud püsiekspositsiooni rajamise 2009 a. Kolm töötajat, näitusetgevusel abiks kahe töötaja pereliikmed ja aktiivne külaliskuraator.
- omatulu ja eelarve suhte jõudmine 10 protsendipunktini;
- muuseumikompleksi II järgu planeerimine 2007/2008. Planeeritava taristu eelprojekteerimise riigihanke läbiviimine. Nelja töötajaga isikkoosseisu kinnitamine 2009 a.;
- kogude arendamise ja süstematiseerimise tulemusena Järvakandi Klaasivabriku laiendatud püsiekspositsiooni loomine hoovipealses näitusemajas 2009 a.;
- liitumine vabariikliku muuseumide infosüsteemiga MuIS 2009 ja Kultuuriministeeriumi tegevustoetuste süsteemiga liitumine 2016 a.;
- järjepideva korjetöö tulemusena ajalooliste klaasesemete püsinäituse rajamine peamajja 2013 a. Kaks töötajat.
- esimese oma kogude baasil tehtud vahetatava näituseni jõudmine peamaja III saalis 2020 a.
- säilitustingimuste parandamine, kogu hoidla renoveerimisega ja möbleerimisega alustamine 2021.

6.6 Muuseumile omistatud tunnustused:

- Projekt “Järvakandi Klaasimuuseumi klaasikoda” arvatud vabariigis kohalike arendusprojektide seas edulugude hulka. Edulooks ja heaks kogemuseks on meid nimetanud Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus 2007 a.
- Tiitel “Kaunis Eesti kodu” koos mastivimpliga 2006 a. Vastava tänukirja on muuseumile omistanud EV peaminister.
- Tiitel “Turismisõbralikum vald” 2007 a. Omistanud Järvakandi vallale SA Põhja–Eesti Turism
- Tiitel “Uudne idee turismis 2007”. Tunnustuskirja on omistanud muuseumile kui nominendile MTÜ Eesti Maaturism.